

Chomutov

Magistrát města Chomutova

Rozhodnutí je v právní moci ode dne:

31.01.2022

Magistrát města Chomutova

Dne 31.01.2022 Podpis: [redacted]

Orgán státní památkové péče

Římskokatolická farnost
- děkanství Chomutov
náměstí 1. Máje 2
430 01 Chomutov

SP. ZNAČKA: SZ MMCH/04987/2022
ČJ.: MMCH/12601/2022
VYŘIZUJE: Alena Bauerová
TEL.: 474 637 966
E-MAIL: a.bauerova@chomutov-mesto.cz

DATUM: 27.01.2022

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Chomutova, orgán státní památkové péče (dále jen „správní orgán“), jako správní orgán oprávněný vydávat rozhodnutí ve smyslu ust. § 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, jako věcně a místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 10 a 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a jako příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), obdržel dne 11.01.2022 žádost Římskokatolické farnosti - děkanství Chomutov, IČO 47792477, sídlo náměstí 1. Máje 2, 430 01 Chomutov, o vydání závazného stanoviska ve věci obnovy oltářního obrazu z kostela sv. Ignáce v Chomutově (rejstříkové číslo 46891/5-883).

Správní orgán vydává po zjištění potřebných podkladů v uvedené věci podle § 14 odst. 1 a 3 zákona o státní památkové péči, toto

závazné stanovisko

Navrhovaná **obnova oltářního obrazu z kostela sv. Ignáce v Chomutově** je **přípustná** za splnění následujících podmínek:

1. Restaurátorské práce budou prováděny prostřednictvím restaurátora – držitele příslušného povolení MK ČR k restaurování. Vlastní restaurátorské práce budou prováděny podle restaurátorského záměru zpracovaného RNDr. Milenou Nečáskovou, akad. mal.
2. Návrh náznakové rekonstrukce detailů zničených partií panoramatu Chomutova, které by případně nebylo možno odvodit z dochovaných ikonografických podkladů, bude před realizací konzultován s pracovníkem odborné organizace státní památkové péče.
3. Postup prací bude projednáván s pracovníky státní památkové péče na kontrolních dnech za účelem posouzení kvality provedených prací a upřesnění dalšího postupu.
4. Ukončené práce budou řádně převzaty za účasti pracovníků státní památkové péče. 1 paré restaurátorské zprávy s fotodokumentací bude předáno NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem k archivaci.

Magistrát města Chomutova

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov | tel.: +420 474 637 111 | fax: +420 474 652 777 | e-mail: podatelna@chomutov-mesto.cz
Datová schránka: 497beyz | IČ: 00261891 | DIČ: CZ 00261891 | číslo účtu: KB 19-0000626441/0100 | www.chomutov-mesto.cz
Úřední dny a hodiny: pondělí, středa 08.00-17.00 hodin | úterý, čtvrtek 08.00-15.00 hodin

Předmětem žádosti je obnova oltářního obrazu sv. Ignáce podle restaurátorského záměru zpracovaného dne 04.05.2021 RNDr. Milenou Nečáskovou akad. mal. V rámci navrhovaných prací bude provedeno obnovení celoplošného přelepu malířské vrstvy plátna fólií, vysazení chybějících ploch původního plátna vložkami z lněného plátna, vyčištění povrchu malby, vylícování poškozených míst malby, provedení lokálních retuší v místech drobných defektů a rekonstrukčních retuší na doplněných částech plátna po vyříznutých partiích malby. Rekonstrukce bude respektovat autorský rukopis Kandlerovy malby; ve sporných partiích bude rukopis měkký, bez definitivní pevné kresby, aby nedošlo k zavádějícím věcným nepřesnostem. Plátno bude vypnuto na nový napínací rám, povrch malby bude ošetřen závěrečným lakem z běleného včelího vosku a damary.

Rozhodnutí je vydáváno jako závazné stanovisko k obnově kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi dle § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči.

Účastníkem řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu je:

Římskokatolická farnost - děkanství Chomutov, IČO 47792477, sídlo náměstí 1. Máje 2, 430 01 Chomutov.

Odůvodnění

Dnem 11.01.2022 bylo zahájeno správní řízení na základě žádosti Římskokatolické farnosti - děkanství Chomutov, IČO 47792477, náměstí 1. Máje 2, 430 01 Chomutov.

Obraz sv. Ignáce z hlavního oltáře je součástí kostela sv. Ignáce v Chomutově, který je evidován v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rej. č. 46891/5-883. K jakýmkoliv úpravám obrazu je nutné předem, ve smyslu zákona o státní památkové péči, požádat o vydání závazného stanoviska příslušného orgánu státní památkové péče.

K předloženému restaurátorskému záměru se písemně vyjádřil dne 20.01.2022 zástupce NPÚ (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, sídlo Podmokelská 1/38, 400 07 Ústí nad Labem) pod čj. NPU-351/4888/2022. Požadavky NPÚ týkající se způsobu provádění restaurátorských prací byly uvedeny ve výroku tohoto rozhodnutí.

Navrhované restaurátorské práce nejsou v rozporu se zájmy státní památkové péče. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto v této věci tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení; prvním dnem lhůty je den následující po dni oznámení rozhodnutí. Odvolání se podává u Magistrátu města Chomutova a rozhoduje o něm Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor kultury a památkové péče.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Vzhledem k tomu, že se jedná o kulturní památku nebo její část, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi, mohou jejich obnovu (restaurování) provádět fyzické osoby na základě povolení vydaného dle § 14a zákona o státní památkové péči.

Alena Bauerová
Referent stavebního úřadu

Na vědomí

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, IDDS: 2cy8h6t

vypracováno dne: 27.01.2022
Převzal: Mgr. ALOIS HEGGER

Dne: 31.1.2022 Podpí

-21-

ZÁROVEN SE TÍMTO VYDÁVÁM
PRAVA ODVOLÁNÍ ALOIS HEGGER
31.01.2022

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Magistrát města Chomutova
odbor stavebního úřadu, orgán
státní památkové péče
Alena Bauerová
Zborovská 4602
430 28 Chomutov
497beyz

Váš dopis č. j./sp. zn.: MMCH/06177/2022/ SZ MMCH/04987/2022
Ze dne/doručeno dne: 13. 1. 2022/ 18. 1. 2022
Naše č. j.: NPU-351/4888/2022
Vyřizuje: Honys
Spisový znak: 820.4

Místo, datum: Ústí nad Labem, 20. 1. 2022

Kostel sv. Ignáce, obraz sv. Ignáce z hlavního oltáře, r. č. ÚSKP 46891/5-883, Chomutov, st. p. č. 24, k. ú. Chomutov, okr. Chomutov
Obnova oltářního obrazu

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Záměrem žadatele je: „Předmětem obnovy je oltářní obraz sv. Ignáce“.

Přílohou posuzované žádosti je „Restaurátorský průzkum - restaurátorský záměr, Oltářní obraz sv. Ignáce v bývalém jezuitském kostele v Chomutově“, který pro investora (Římskokatolická farnost – děkanství Chomutov, Náměstí 1. máje 2, 430 01 Chomutov) vypracovala RNDr. Milena Nečásková akad. mal. (Restaurátorská umělecká společnost Brandl). Datum: 4. 5. 2021.

Výše uvedený restaurátorský záměr předpokládá realizaci následujících prací:

- Po transferu do restaurátorského ateliéru rozvinutí plátna, po uvolnění celoplošného přelepu fólií uvolnění přistehování ke spodnímu plátnu a očištění rubu původního plátna.
- Obnovení přechodného celoplošného přelepu malířské vrstvy plátna fólií
- Vysazení chybějících (vyřezaných) ploch původního plátna vložkami ze lněného plátna obdobné struktury; poté provedení rentoaláže na nové pevné plátno (s adhezivem ze směsi včelího vosku a damary), tedy tak, aby po nažehlení byly po celé ploše dvě vrstvy plátna.
- Sejmutí přelepu a zbytků adheziv z líce malby, vyčištění povrchu malby od zalakovaných nečistot a ztmavých laků.
- Vytmelení poškozených míst malby vč. nanesení podkladů pod malbu (na akryl. bázi) v místech doplněných ploch plátna.
- Provedení lokálních napodobivých retuší (akvarel, ev. tempera) v místech drobných defektů a rekonstrukčních retuší na doplněných částech plátna po vyříznutých partiích malby (s využitím historické fotodokumentace původního stavu, zejm. pro partie hlav sv. Ignáce a

andělům a dobových vedut Chomutova). Rekonstrukce bude respektovat autorský rukopis Kandlerovy malby; ve sporných partiích veduty Chomutova bude rukopis měkký, bez definitivní pevné kresby, aby nedošlo k zavádějícím věcným nepřesnostem.

- Vypnutí restaurovaného plátna na nový napínací rám s klínováním, ošetřený proti biologickému napadení (rozměr rámu bude vycházet jak z rozměrů plátna, tak otvoru v oltářním retabulu).
- Opatření povrchu malby závěrečným lakem z běleného včelího vosku a damary, vypracování závěrečné restaurátorské zprávy se fotodokumentací ve dvojím provedení.

Předmětný obraz (olejomalba na plátně) jakožto titulární obraz hlavního oltáře kostela o rozměrech 570 x 330 cm byl namalován roku 1865 Vilémem Kandlerem jako náhrada původního raně barokního oltářního obrazu z doby dokončení raně barokního, původně jezuitského kostela sv. Ignáce v Chomutově, zbudovaného na základě smlouvy uzavřené roku 1663 s významným barokním stavitelem Carlem Luragem a dokončeného roku 1668 (dokončovací práce v interiéru kostela pokračovaly ještě nejméně další tři roky). Kostel sv. Ignáce představuje jednoduší kostel s bočními kaplemi, nad nimiž probíhají ve výši vlysu empor, odvozený z klasického typu Il'Gesú. Obraz je vsazen do retabula monumentální přízdní raně barokní trojosé architektury hlavního oltáře, završené rozměrným nástavcem zakončeným latinským křížem. Obdélný, segmentovitě zakončený obraz znázorňuje uprostřed v předním plánu na oblakovou kupu poklekajícího sv. Františka Xaverského v klerice, bílé rochetě a pluvíálu s rozpráženými rukama, vynášeného dvojicí po stranách letících andělů k nebesům, kde je očekáván žehnajícím Kristem a Pannou Marií s rukama zkříženými na prsou, sedícími po stranách ústředního, světlem ozářeného latinského kříže. Po stranách je tento výjev vrouben letícími anděly; jeden z nich nese rozevřenou knihu s autorskou signaturou v dolní části. V dolní části je pak v zadním plánu v celé šíři ztvárněno panorama města Chomutova s dominujícími věžemi kostelů sv. Ignáce a Nanebevzetí Panny Marie. Postavy a tváře jsou pojednány v již nazarénském duchu odvozeném z malířského stylu Josefa Führicha, jehož dílo bylo Vilému Kandlerovi výraznou inspirací; v tomto smyslu dílo odpovídá autorské periodě, v níž bylo vytvořeno rozhodující množství Kandlerových oltářních obrazů.

Chráněné památkové hodnoty představuje celý objekt kostela sv. Ignáce s exteriérovou i interiérovou (byť částečně zaniklou či modifikovanou) výzdobou jakožto ojediněle dochovaný příklad raně barokní jezuitské sakrální architektury dokumentující jak vývoj raně barokní sakrální architektury ve středoevropském prostoru, tak stavební činnost Carla Luraga ve zdejších regionu. Na architektonické členění presbytáře navazuje monumentální raně barokní dřevěná polychromovaná architektura hlavního oltáře, dosahující vrcholovým křížem poblíž vrcholu klenby. Předmětný oltářní obraz, přestože je výsledkem dílčích úprav 19. století, je dokladem vývoje sakrálního objektu v rámci jeho dobové liturgické funkce garnisonního kostela a zajímavý je také vyobrazením dobového panoramatu města Chomutova.

Obraz byl v období po roce 1948, kdy skončilo liturgické využívání kostela, vystaven devastaci interiéru a již před rokem 1970 byly z něj barbarsky vyříznuty některé části (údajně i pro využití v podobě terčů na vojenské střelnici); konkrétně šlo o hlavu sv. Ignáce, skupiny hlav andělů v pravé horní části kompozice a části dolní veduty Chomutova (kostel sv. Ignáce s budovou gymnázia a sousedícími budovami). Poškozené plátno bylo později vyjmuto z oltáře a dále skladováno jako stočené a přeložené bez napínacího rámu, což vedlo k dalším trhlinám a poškození barevné vrstvy

zlomy, kolem nichž se barevná vrstva oddrolovala a opadávala. Plochy malby i plátna mimo tato závažná poškození jsou v relativně přijatelném stavu, na původní malbě nejsou patrné žádné přemalby. Povrch původní malby je pokryt ztmavlou vrstvou laků a nečistotou. V roce 1998 bylo plátno zajištěno lokálním přistehováním k novému plátanu z kombinace bavlny a lnu jako ochrana proti rozšiřování trhlin a dalším přehybům plátna, malby byla poté navinuta na válec, čímž došlo ke stabilizaci plátna, ale barevná vrstva se v poškozených částech stále uvolňovala. V roce 2021 došlo k lokálnímu zajištění barevné vrstvy lokálními přelepy japonským papírem s adhezivem v místech uvolňování a drolení barevné vrstvy; po celoplošném přelepení je plátno v současnosti navinuto na válec o průměru 60 cm. Stav obrazu je tedy již dlouhodobě havarijní a vyžaduje komplexní odborný restaurátorský zásah dříve, než dojde k rozsáhlejším ztrátám malby, v neposlední řadě i z důvodu možnosti navrácení – zpětného osazení do jinak v rozhodujícím rozsahu dochované architektury hlavního oltáře, v níž plochu po obraze vyplňuje již po 20 let provizorní plátno.

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že realizace prací dle předloženého restaurátorského záměru směřuje k celistvé rehabilitaci obrazu, přičemž s ohledem na specifický charakter poškození a budoucí stabilitu díla je pro jeho stabilizaci zvolena v současnosti již jen v opodstatněných případech aplikovaná metoda rentoaláže na voskopryskyřičnou směs; **není tedy v rozporu se zájmem na ochranu výše uvedených kulturně historických hodnot v případě, že budou uloženy níže uvedené podmínky:**

1. Restaurátorské práce budou prováděny prostřednictvím restaurátora – držitele příslušného povolení MK ČR k restaurování. Vlastní restaurátorské práce budou provedeny v intencích předloženého restaurátorského záměru zpracovaného RNDr. Milenou Nečáskovou, akad. mal.
2. Návrh náznakové rekonstrukce detailů zničených partií panoramatu Chomutova, které by případně nebylo možno odvodit z dochovalých ikonografických podkladů, bude před realizací konzultován s pracovníkem odborné organizace státní památkové péče a orgánu státní památkové péče.
3. Postup prací bude kontrolován na kontrolních dnech za účelem posouzení kvality provedených prací a upřesnění dalšího postupu. Kontrolních dnů se budou účastnit všechny zainteresované strany, tj. zástupce NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce investora a restaurátor.
4. Ukončené práce budou řádně převzaty za účasti pracovníků odborné i výkonné složky státní památkové péče. 1 paré restaurátorské zprávy vyhotovené o restaurátorském zákroku na výše uvedené památce v intencích platné prováděcí vyhlášky k zákonu č. 20/87 Sb. s fotodokumentací bude předáno NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem k archivaci.

Zdůvodnění:

Ad podmínka 1: Jedná se o dílo charakteru výtvarného umění, jehož restaurování v souladu se zákonem č. 20/87 Sb. musí provádět restaurátor – držitel náležitého povolení MK ČR. Dodržení postupu dle předloženého restaurátorského záměru je nutné proto, aby byla dodržena kontinuita

tohoto odborného vyjádření a následného závazného stanoviska a v neposlední řadě také s ohledem na výsledek navrhovaných restaurátorských prací.

Ad podmínka 2- 3: Přestože pro rekonstrukci zničených částí malby existuje fotodokumentace solidní výpovědní hodnoty i další ikonografické podklady, mohou se v případě panoramatu města (jak ostatně naznačuje i předložený restaurátorský záměr) Chomutova vyskytnout problematické partie vyžadující před realizací konzultaci. Kontrolní dny budou svolávány z důvodů naplnění povinnosti stanovené v §32 odst. zákona o státní památkové péči, která stanoví odborné organizaci vykonávání odborného dohledu. V jejich rámci je nutné posoudit výsledky konsolidačních prací a zejména charakter rozsáhlých napodobivých a rekonstrukčních retuší.

Ad podmínka 4: Závěrečné převzetí dokončených prací za účasti pracovníků odborné i výkonné složky státní památkové péče je nezbytné za účelem naplnění odborně metodického dohledu nad výsledkem prací včetně prověření řádného obsahu a zajištění archivace závěrečné restaurátorské zprávy v intencích odst. 9. §14 zákona č. 20/87 Sb. o státní památkové péči.

Žádáme Vás o zaslání vydaného správního rozhodnutí na vědomí. Předem děkujeme.

S pozdravem

PhDr. Petr Hrubý
ředitel